

Seg tror, ſom ſagt, endnu, det er muligt i Følge Conſeilspraſidentens Svar at finde en Udvei, og jeg vilde ønske, at den hviſte Regjering vilde modtage denne Gaandsræfning.

J. J. Chriſteuſen: Den ærede Ordſpører, der nu nylig havde Ordet, udtalte, at han ønske ikke at bidrage til at forøge den ſkarpe Tone mellem de gjenſidige Modparter. Jeg maa indrømme, at han holdt ſit Foredrag paa en ſaa moderat Maade, at han derved gjorde Sit til at forebygge den uheldige bittere Forhandlingsart, der ſaa ofte hindrer den rolige Drøftelſe. Naar den ærede Ordſpører var overbevist om, at der ikke fandtes Nogen i denne Sal, ſom ikke var gjennebrægt af Diebliffets Ålvor — en Forudsætning, vi viſt Alle tør nære —, ſaa turde deri ogſaa ligge en ſtærk Opfordring til at lade de perſonlige Bitterheder, der, ſom antydet, juſt ikke altid holdes udenfor denne Sals Forhandling, i dette alvorlige Dieblif fare overfor Hensynet til den ſaa overordentlig vigtige Situation, hvori vi for Diebliffet befinde os. Den ærede Ordſpører mente, at der viſt var flere end de 53 Medlemmer, der have underſkrevet Forſlaget, ſom beklagede den fortsatte uheldige Tilſtand, og han har ganſke viſt ſuldbommen Ret i denne Betragtning, idet der maatte neppe gives nogen Eneſte i denne Sal, der ikke deler denne Beſlagelſe; en anden Sag er det naturligtviſ, at der kan være deſte Meninger om, hvorledes Forholdene helbigt kunne komme i den ønskelige og rette Gænge igjen. Den ærede Ordſpører mente endvidere, at det nødvendigtviſ maatte komme til en Forſtaaelſe mellem Regjeringen og Folkethinget. Deri har han ganſke viſt Ret, thi dertil trænge vi hvilſig, men maatte det maa være mig tilladt at udføre denne Tanke videre og da ſige, at det maa komme til en Forſtaaelſe mellem Regjeringen og Lovgivningsmagten i ſin Helhed, thi det forekommer mig, at det kun lidet kan nytte over for en helbig Samarbejden, om der er Forſtaaelſe tilſtede mellem Regjeringen og det ene af Thingene, naar det Samme ikke ogſaa ſaa nogenlunde er Tilfældet med det andet. Naar endelig den ærede Ordſpører mente, at vi maatte komme til en parlamentariff Regjeringsform, ſaa er det naturligtviſ et Spørgsmaal, ſom vi Alle have havt den ſtærkeſte Opfordring til at underkaſte den nøieſte Overveielſe, og ihvorvel jeg ganſke viſt veed, at der ikke er ſaa ſaa, ja vel endogsaa et Flertal i denne Forſamling, der i ſaa Henseende har en modsat Opfattelſe af min, ſaa ſkal jeg dog ikke tilbageholde i dette vigtige Dieblif en Udtalelſe af min Opfattelſe af dette Spørgsmaal. Det bliver da ſørſt og fremmeſt om at gjøre at underſøge, hvad Grundloven i ſaa Henseende ſiger om dette Spørgsmaal. Man befinder ſig altid noget i det Uviſſe, naar man ſkal ſøge Nanden og ſe bort fra Bogſtaven; jeg har imidlertid

beſtræbt mig for at faae en ſaa korrekt Mening ud af Ordlyden, ſom det har været mig muligt. Hvad ſiger da Grundloven med Hensyn til dette Spørgsmaal? Grundlovens § 1 ſiger: Regjeringsformen er indſkrænket monarkiff, eller med andre Ord: At Kongens hidtidige Eneherredømme er indſkrænket, men derimod ſiger Grundloven ikke, at Regjeringsformen er parlamentariff. Grundlovens § 2 ſiger: Den udøvende Magt er hos Kongen; men den ſiger ikke, at han kun maa udøve denne Magt i Henshold til Rigsdagens eller et enkelt Things Reſolutioner. Grundlovens § 13 ſiger: Kongen udvæerner og aſſediger ſine Miniſtre; men den ſiger ikke, at han kun maa udvæerne ſaadanne, hvis Politiff billiges af et Flertal i Folkethinget. Meninger ſtaa imod Meninger med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Grundloven fordrer en parlamentariff Regjeringsform, eller med andre Ord, hvorvidt Grundloven paalegger Hs. Majeſtæt Kongen ſom Pligt at vælge ſit Miniſterium ud af Folkethingets Flertals Farve. Strømgangen i den for Liden herſkende Afſeiling hos os, den tilveiebragte politiff Situation, og lad mig tilføie, den perſonlige Bevemmelighed og Behagelighed komme frem i Form af Friſtelſer til at ſlaa ſig paa de parlamentariff Fordringers Side, men den ſamvittighedsfulde Grænſkning af diſſe Spørgsmaal, ſom ſelvſølgelig Enhver af os har foretaget og ſom ogſaa jeg har anſtillet, har ikke kunnet paaviſe mig, paa hvilket Sted i Grundloven den nævnte Opfattelſe har nogen beſtemt Hjemmel. Hvorledes er i Kortthed den hiſtoriff Gang med Hensyn til vor Friheds Erhvervelſe? Denne nemlig: at Kong Frederik den 7de af egen fri kongelig Magtfuldbommenhed gav ſit Folk efter Overenſtomſt med dette en fri Forfatning. Vi maa taſſe Kong Frederik den 7de i ſin Grav for de Rettigheder, han har ſhænket ſit Folk, men jeg har i ethvert Fald ogſaa foreholdt mig ſelv Forpligtelſen til ikke at ſe bort fra de Rettigheder, han har forbeholdt Kongen. En ſtæng parlamentariff Regjeringsform forekommer mig at ſtræbe henimod at gjøre Kongemagten til et blot Symbol eller udvortes Kjendetegn, men jeg tror ikke, man tør forudsætte, at Kong Frederik den 7de med ſit Forſæt har villet reducere ſin Betydning dertil. En ſtæng parlamentariff Regjeringsform fremkalder let, ſynes mig, en udbræget Partiregjering og kan bringe Uſtadighed i Forholdene derved, at en Enkelt ved at kaſte ſig paa den ene eller den anden Side kan fremkalde virkningsfulde politiff Omſlag. Heldigere forekommer det mig at være, at den konſtitutionelle Ronge kan finde ſikkebe Mænd til ſine Miniſtre, uden at diſſe paa Forhaand ere bundne til beſtemte Partiprogrammer eller ere indgaaede med beſtemte Partifaſſer, thi paa den Maade undgaas det beſt, at nogen enkelt politiff Afſeiling bliver enealdig eller i hvert Fald ſaar en utilbørlig Myndighed, hvilket